

Vastzetten van de enkel (enkel artrodese)

Artrose

Enkel artrose is vaak het gevolg van een enkelbreuk of sportblessure (fig.1). Soms is er geen duidelijke oorzaak aan te wijzen. Door beschadiging van het kraakbeen en vergroeiingen van het bot ontstaat pijn en neemt de bewegelijkheid van de enkel af. In veel gevallen kan het gebruik van een stevige, hoge schoen verlichting bieden. Indien een operatie nodig is wordt vaak gekozen voor het vastzetten van de enkel, een enkel artrodese.

Enkel artrodese

Bij een artrodese worden twee botten aan elkaar vastgezet. In het geval van een enkel artrodese wordt het scheenbeen aan het sprongbeen vastgezet. Dit gewricht kan na een artrodese niet meer bewegen. Doordat de gewrichten in de middenvoet wel blijven bewegen is in de meeste gevallen een (vrijwel) normaal looppatroon mogelijk. Wandelen, fietsen, traplopen zijn goed mogelijk met een vastgezette enkel. Ook autorijden gaat goed met een vastgezette enkel, soms ervaren mensen dat ze wat meer met de voet moeten schuiven voor de bediening van het pedaal. Intensief rennen en springen is voor de meeste patiënten niet meer goed mogelijk.

De operatie kan op twee manieren uitgevoerd worden: Via een **kijkoperatie**, of via een zogenaamde **open procedure**. De orthopedisch chirurg zal bespreken wat in uw geval de beste optie is.

Kijkoperatie

Vaak is het mogelijk om de enkel via een kijkoperatie vast te zetten.

Het voordeel van deze methode ten opzichte van een "open procedure", is dat de operatiewonden veel kleiner zijn en ook de kans op complicaties kleiner is. Helaas is een kijkoperatie niet altijd mogelijk bijvoorbeeld als de enkel scheef is komen te staan door de slijtage dan is een open procedure aangewezen.

Bij de kijkoperatie worden 2 kleine incisies (sneetjes) aan de voorzijde van de enkel gemaakt. Met een camera kan het gewricht goed in beeld worden gebracht. De kraakbeen resten worden verwijderd. Via een andere incisie wordt het scheenbeen aan het sprongbeen vastgezet met een aantal schroeven (fig. 2). De wonden worden gesloten met (oplosbare) hechtingen. Direct aansluitend aan de operatie wordt het gips aangelegd op de 0°.

Open procedure

Bij een open procedure worden een of twee incisies gemaakt rond de enkel. De kraakbeenresten worden verwijderd en de stand wordt gecorrigeerd. De fixatie gebeurt door een aantal schroeven en/of een plaat (fig. 3). De wonden worden gesloten met een onoplosbare huidhechting. Direct aansluitend aan de operatie wordt het gips aangelegd op de uitslaapkamer.

Fig. 1. Artrose van de enkel

Fig. 2. Na scopische arthrodesese

Fig. 3. Na open arthrodesese

Voor de operatie

Anesthesie

De operatie kan worden uitgevoerd na toediening van een ruggenprik of onder algehele narcose. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid van een aanvullende zenuwblokkade (verdooving) van het onderbeen. Deze verdooving werkt 1 tot 2 dagen door na de operatie. De keuze voor de vorm van anesthesie wordt voor de opname op de pre-operatieve polikliniek door de anesthesioloog met u besproken.

Na de operatie

Opname

U blijft na de operatie 1 à 2 dagen opgenomen. De eerste dag na de operatie krijgt u antibiotica via het infuus om de kans op een infectie zo klein mogelijk te maken. Op het moment dat de pijn onder controle is zal de verpleegkundige met u het ontslagmoment bespreken.

Medicatie

U krijgt pijnstillers voorgeschreven voor de eerste periode na de operatie. Ook krijgt u medicatie voorgeschreven om de kans op trombose te verkleinen. Dit zijn injecties die u zelf kunt inspuiten tijdens de periode dat u een onderbeengips heeft. De verpleegkundige zal uitleggen hoe u dit het beste zelf kunt doen.

Mobiliteit

U krijgt gedurende 12 weken een onderbeengips. De eerste twee weken moet u het been zo veel mogelijk hoog houden om zwelling tegen te gaan en de wondgenezing te bevorderen. Als de zwelling en de pijn het toelaten mag u het been meer naar beneden laten hangen en onbelast met krukken

mobiliseren. U mag gedurende 6 weken na de operatie niet belasten in het gips. Na 6 weken krijgt u een röntgencontrole en een gipswissel naar loopgips. In dit loopgips mag u gaan belasten. Na 12 weken is er over het algemeen voldoende botdoorbouw van het vastgezette gewricht en mag u gaan belasten zonder gips.

Leefregels

Het vastzetten van het enkelgewricht is een ingrijpende operatie waarbij veel zwelling van de weke delen kan optreden. Daarom is het belangrijk om de eerste twee weken de voet goed hoog te houden en zo nodig de voorgeschreven pijnstillers in te nemen.

Complicaties

Net als bij elke operatie bestaat de kans op complicaties. De belangrijkste complicaties bij een enkelartrodese zijn:

- Gevoelsstoornis
- Wondinfectie
- Vertraagde botgenezing
- Klachten van de schroeven; deze kunnen na vastgroeien van de artrodese verwijderd worden
- Trombose

Zo kan het gevoel op de huid rondom de wonden wat anders zijn. Daarnaast bestaat de kans dat er een infectie van de wond optreedt of dat de wond langzaam geneest. Tevens kan de botgenezing vertraagd zijn, waardoor het soms noodzakelijk is om de gipsperiode te verlengen. Als de botdelen uiteindelijk niet aan elkaar vastgroeien is in een deel van die gevallen een tweede operatie nodig. De kans op een wondinfectie en vertraagde botgroei is bij rokers aanzienlijk groter. Dit geldt ook voor het ontstaan van trombose. Hierdoor ontstaat ook het risico op een longembolie. U krijgt medicatie voorgeschreven om de kans op trombose/embolie te verkleinen.

Contact opnemen

In de volgende gevallen moet u contact opnemen:

- een bloeding die niet stopt, nadat u er 10 minuten stevig tegenaan heeft gedrukt. Heeft u gips op uw voet dan dient u contact op te nemen.
- heftige pijn, die niet goed reageert op de pijnmedicatie.
- een infectie van de wond die zich uit in roodheid, zwelling, pijn, eventueel pus of koorts.

U kunt hiervoor tijdens kantooruren bellen met het secretariaat van OCON, telefoonnummer: **0546 693 370**.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de verpleegafdeling van OCON, telefoonnummer: **074 290 5560**.

OCON Hengelo
Geerdinksweg 141
7555 DL Hengelo

OCON Almelo
Zilvermeeuw 1
7609 PP Almelo

Postadres
Postbus 546
7550 AM Hengelo

Website
www.ocon.nl